

Egység a Magyar Néppártban

Beszámoló az országos gyűlésről

Belső csatározásokról szóló értesülésekről adott hírt a DM munkatársa, melyek pártszakadással fenyegették a történelmi pártok egyikét, a Magyar Néppártot. Ezeknek a híreknek adott alapot, hogy a néppárt budapesti központjában valóban kialakult egy, a vezető hatalomért harcot indító csoportosulás, az úgynevezett Megújulási Platform. Egységesen a párton belüli kapcsolataikat felhasználva Budapesten és vidéken megpróbálták szervezkedni. Legfőbb törekvésük a június 30-ára kitűzött országos gyűlés szabotálásának megszervezése volt.

Tervük nem sikerült, mert a határozatképesen összeülő országos gyűlés küldöttei — kritikai észrevételeik fenntartásával — megválasztották a MNP 100 tagú nagyválasztmányát, melynek tagjai hitet tettek a pártegység mellett!

Nagy jelentőségű beszámolót tartott Fekete Gyula író, a párt elnöke. Beszámolójában 20 tételben szögezte le az MNP álláspontját és programját, amit az újonnan megválasztott nagyválasztmánynak kell az élővé szervezett helyi szervezetekkel megvalósítani. Így többek között tudatosítani kell, hogy a falu, a parasztság

szervezte el a legnagyobb veszteséget az elmúlt — fél évszázadnyi — terror alatt. Jogos követeléseik élére álljon a néppárt, mint álltak hősi eleink: Veres Péter, Illyés Gyula, Kovács Imre és a többiek. Ne legyünk nosztalgiaipárt! Vállaljuk az igaz ügyet! — mondta Fekete Gyula, aki programként adta: követelje és harcolja ki a „faluboldogító” kormány-

tól a falu nagykorúsítását! Ehhez a harchoz meg kell nyernünk az értelmiségi szintre felverekedett agrárértelmiséget, de nemcsak őket, hanem mindazokat, akiknek van közük, kapcsolatuk a parasztsággal. Mindez egyben jelenti azt a jó programot, melyet az úgynevezett harmadik utas programnak nevezünk! Végezetül, de nem utolsósorban elevenen figyeljünk és minden eszközzel akadályozzuk meg az ország kiürülését!

A tartalmas programot adó beszámolót értékes hozzászólások követték, mely után a küldöttek a pártegységet életre megválasztották a 100 tagú nagyválasztmányt, mely azonnal megválasztotta soraiból a 12 tagú elnökséget, mely újszerű működési szabállyal biztosítja a pártegységet. A szegedi, illetve a Csongrád megyei küldöttek méltán mondhatják a fentiek alapján: a néppártban nem lett pártszakadás! Elkezdődhet az újjászervezés nagy munkája!

Dr. Turai Géza,
az MNP szegedi elnöke

*

A fentiekhez két hír kívánczik: *Mindkettőt a Magyar Távirati Irodától kaptuk. 1. A Magyar Néppárt — még erőteljesebben kötődve hagyományaihoz — ezen országos gyűlésen úgy határozott, hogy a továbbiakban Magyar Néppárt Nemzeti Parasztpárt néven működik. 2. A Megújulási Platform vezetője, Varga Csaba, s a platform tagjai kiléptek a Magyar Néppártból.*

Amnesztia, óh!

A közkegyelem intézményéről igen változatos véleményeket hallani. Voltak, akik az újabb áremelések hírére végletes következtetést vontak le: no, igen, a börtöntöltelék kiengedik, a törvényisztező polgárt meg hovatovább éhezéssel sújtják. Kétségtelen, az ilyenfajta megközelítés nem nélkülöz némi rosszindulatot. S egyáltalán, fölösleges az amnesztia és a közmorál romlása között párhuzamot keresni.

A mind több és több nyugdíjas például nem az amnesztiától főlbátorodva lop a boltban kávé, tejfölt, még kiflit is, hanem azért, mert hó végére már a betevőre sem futja nekik. A törvény hatálya a június 1-je előtt elkövetett bűncselekményekre terjed ki, a végrehajtott szabadságvesztésekre, vagyis a rabokra is vonatkozott. A börtönökből való szabadítás, az ítéletek rövidítése nagy publicitást kapott, s ezzel mintegy le is tudtuk az amnesztiát. Pedig az még van és sokkal kiterjedtebb, mint azt gondolnánk. Nem akarom az olvasót a törvény különféle kitételeivel untatni, fölösleges. A lényeg: aki Magyarországon június 1-je előtt lopott, valutázott, vesztegetett, garázdálkodott s a jó ég tudja, mit nem csinált, élvezi a közkegyelem jótékony hatását. Példának okáért a szegényekben zokogó, lefűlt nyugdíjas éppúgy, mint a valutázó igazgató, akinek olyan jól megy, hogy az autószerelőjét is ellátja német márkával; vagy éppenséggel az a lengyel betörő, aki végiglopta Magyarországot. Bandák is megússzák a felelősségre vonást, olyanok, amelyek „csak” betörték egy lakásba, s ahol mérhetetlen haragjukban összeverték majd kifosztották a házigazdát. Legyen nekik is részük a kegyelemben... Hátha értékelik a népképviselőnk gesztusát. Ha nem, most akkor is megússzák — mindannyian.

Az elkövetkező legközelebbi amnesztia — ki tudja, mikor — talán némi logikát is fölmutat rendelkezéseiben. Ebből az 1990. esztendeiből — hogy, hogy nem — kimaradt. Hiába a sok jogot művelő képviselő, ők is elfelejtették összehasonlítását az eljárás és a végrehajtási kegyelemnek. Ezért fogják a fejüket a rendőrök, az ügyészek... Nyomoznak, gyártják az aktákat az irattárnak. Ugyanis számos olyan bűncselekményre nem vonatkozik az eljárás kegyelem, amelyre viszont érvényes a végrehajtási. Vagyis annak tudatában kénytelenek szabály szerint elvégezni munkájukat, hogy a tettesnek a haja szála sem görbül. Meg kell keresniük a betörőt, le kell leplezniük a valutázót, meg kell őket vádolni, hogy aztán az amnesztia vonatkozó rendelkezése szerint megszüntessék az eljárást.

Csak Szegeden több mint 400 akta tanúsítja a törvény különféle fogyatékosságait. Spongya rá? Hiszen az év első felében dolgoztak rajta, s mint tudjuk, azok az ügyek amnesztiások...

(mag)

„Nálunk is demokrácia van” (2.)

Öttömös igazgatói lázban ég

Jóllehet, a tanácsulések nyilvánosak, mégsem szokásos, hogy hétköznap, délidőben több tucat érdeklődő jelenjen meg. Mint ahogy az sem szokásos, hogy a tanácsstagok csaknem háromnegyede — ne jelenjen meg. Pedig ez történt Öttömösön. A tizenegy tanácstagból az elnökön kívül csupán ketten jöttek el, egy ember lemondott a tagságáról, egy más elfoglaltság miatt kimentette magát, hat tanácstag helyett viszont csupán levél érkezett. Ebben azt fogalmazták meg, hogy nem értenek egyet a faluban Gyarmati Zoltán mellett gyűjtött aláírások módjával, formájával, s kéri a tanácselnököt, vizsgálja ki az ügyet.

Ezek után a tanácsülés formailag csupán néhány percig tartott. Am hogy az emberek nem a közrend és közbiztonságról szóló — napirenden szereplő — beszámolóra lettek volna kíváncsiak, jelzi, hogy az ülés berendezése után is sokakból kikívánczolt a mondanivaló. Az egyik hozzászóló — mint kiderült, pedagógusként érintett az ügyben — azt fogalmazta meg: jó lenne, ha a faluban tudomásul vennék, a szakmai közösség Utasi Istvánnak szavazott bizalmat, és kész. Egy asszony erre felugrott, s pattogós hangon kijelentette, azt vegye mindenki tudomásul, hogy Öttömösön is demokrácia van, és igenis, a falu bele akar szólni abba, ki legyen az iskolaigazgató. A tsz-elnök is ezen a véleményen volt, s elmondta: nálunk a négyszáz fős tsz-tagság választja az elnököt, ez a demokrácia, s az igazgatóválasztásba is bele akarnak szólni. A teremben ülők némelyikében értetlenséget váltottak ki az elnök szavai, azt ugyanis nem mondta el, vajon ezután a pedagógusok is szavazati joggal rendelkeznek-e a tsz-elnök választásakor.

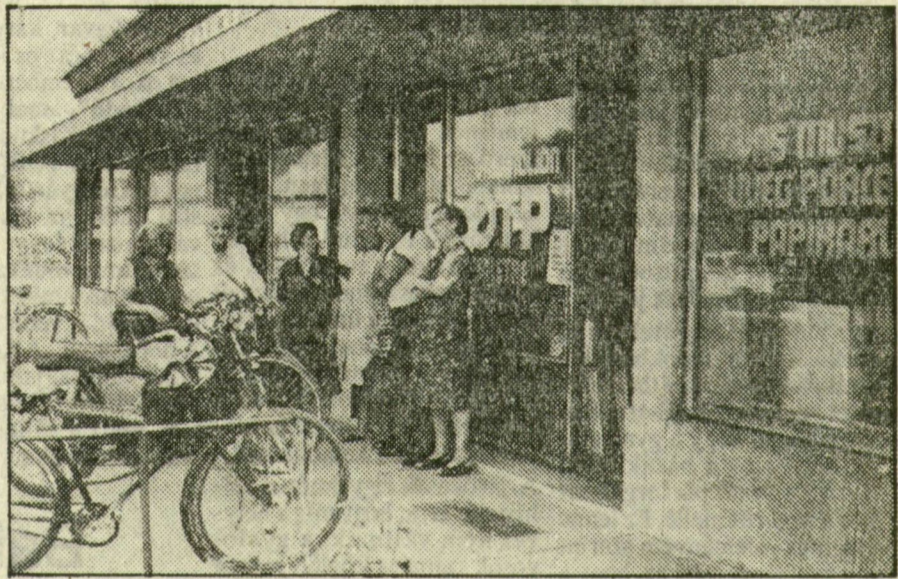
A viharos tapsokat is arató, ugyanakkor a felszólalások hangnemében eldurvuló „félíg ülésnek” végül csak nehezen szakadt vége, s az emberek még a folyosón és az utcán sokáig tárgyalták az ügyet.

A tsz-klikk gerjeszti?

„Rossz tapasztalataink vannak az újságírókkal — mondta az imént felszólaló pedagógus, Király Edit, amikor odamentem hozzá —, úgyhogy kérem, szó szerint írja, amit mondok. Itt néhány ember fűti az indulatokat a faluban, s az emberek nem veszik észre, hogy mire használják őket. A tanácsnak vállalni a feladatát: döntött a szaktestület, a tanácsnak csak az ámen maradt.”

A körülöttünk álló hölgyekről sorra kiderül, hogy a művelődési központ dolgozó, s nem is titkolják: Utasi Istvánnal szavaztak. „Nem a lehető legjobbat választottuk — fogalmaz Illés Emese —, hanem a két jelölt közül a jobbikat. Emberileg nem voltunk megelégedve a másikukkal, azért szavaztunk így. Szakmailag magas fokon van Gyarmati Zoltán, de a kollégákhoz való viszonya alkalmatlanná teszi vezetői feladatára.”

S ha a pedagógusok több mint fele Utasi Istvánnal szavaz — miért lehetnek ugyanezen ember ellen sok falubelinek kifogásai? Nemigen tudtam meg. Homályos célozgatások, utalások, hogy „a családja, tudja?” Nem tudom. Míg valaki el nem mondja, Utasi István nővéreinek sok évvel ezelőtt volt valami „ügye” a tsz-ben, sokan a mai napig nem tudják pontosan, mi is volt az, de tény: a tsz-szel kapcsolatos ellentét megmaradt azután is, hogy Molnárt — Utasi nővérét — leszázalékolták. Most jönne elő az évtizedes ellentét, ráadásul egy családtagon kellene bosszút állni? „Higgye el, ezt az egész botrányt a tsz-irodáról gerjesztik — mondja az egyik mellettem álló hölgy —, s nyilván tudja, egy faluban nagy hatalom a tsz”. Sokan helyeselnék — nő közben körülöttem a gyűrű — s arról is mesélnek, milyen erőszakosan gyűjtötték az aláírásokat Gyarmati mellett. „Itt mindent aláírnak, meg sem nézik, mi az — mondja egy fiatal nő, aki hangsúlyozottan kér,

ne írjam le a nevét —, ha holnap az ellenkező dologra gyűjtenének aláírást, mint ma, azt is aláírnák. Félnék az emberek, itt sokkal lassabban változik a világ, mint városban. S az a döbbenetes, hogy a fő aláírásgyűjtő, a tsz-elnök titkárnője ekkora hatalmat, befolyást tudott a kezébe kaparintani. A tsz-klikk hatalomátvitelre készül, s az igazgatói poszt megszerzése az első lépés” — mondja.

Közben szinte akaratlanul is egy másik csoporthoz sodródom. „Az én nevemre ne legyen kíváncsi, engem nem kell újságra írni, mert akkor az ember agyonüt, arra meg nincs szükség” — darálja egyszerűen egy asszony, s miután hangsúlyozza, hogy ő pártatlan, arról beszél: Utasi nem való igazgatónak. „Nagyon jó delutáni pedagógus volt, az ellen semmi kifogásunk, de igazgatónak nem alkalmas.” Indokként azt sorolja: nem pedagógus végzettségű, kevés ideje van a pályán... A gyors nyelvű asszony ugyan háztartásbeli, de amikor az kérdezem, a fakanál mellől hogyan tudja megítélni, alkalmas-e Utasi István igazgatónak, azt mondja: „Apró gyerekkora óta ismerem, a férjem ott volt katona, ahonnan ez a család jött.” Egy másik asszony is bekapcsolódik a társalgásba, s végre valaki, aki hosszas rábeszélésre ugyan, de hajlandó elárulni a nevét. Amikor azt fejtegetem neki, ha ma az iskolaigazgató személyéről akarnak dönteni, holnap azt fogják megszabni, ki legyen a körzeti orvos, aztán az afész-elnök, tsz-elnök. „Ezután abba is szeretném beleszólni” — válaszolja Volford Géznék. S aztán arról beszél, a régi igazgató a hibás mindenért, mert mind két jelöltet ő hitegette, megosztotta a falut, aztán elment nyugdíjba. Szegedre költözött — történi az ami történi.

„Tilos bolondot csinálni...”

Lassan hazafelé indulnak az emberek a „csonka” tanácsulésről, de biztos, hogy hosszasan tárgyalják még az igazgató-ügyet, aminek mindenkinek van hozzátennivalója. Az egyik sajtóorgánium pedig Népképviselő helyett népbolondítás címmel tudósít az eseményről, s azt is megírja, tilos bolondot csinálni az emberekből — ezt akár alapigazsággként is elfogadhatjuk. A tudósításban hallatja hangját a nép — egyetlen apró hibája az írásnak, hogy a hat távol maradt tanácstag közül egy sem bír valahogy megszólalni, megmagyarázni a távol maradást, noha két percen belül — Öttömös kicsi hely — bárki elérhető. Gondolom. Az eljárás akár úgy is rögzítik magukban az öttömösiek: „Ügyes mozdítási technikával fordíts nagyot, s merészet az ő alaphelyzetükön: népellenséges-visszahívandós mázt ragassz érdekeid hű fedezékéből arra, akit erre méltónak ítélsz! A művellettel párhuzamosan csapj minél nagyobb csinnadrattát, a régi, jól bevált kádárista ízesítőket is használhatod. Alkalmazd ködösítésül fontos adalékanyagokat: erkölcs, tiszta múlt, tiszta kéz, tiszta udvar, rendes ház! Ilyen mixtúra után tanács legyen a talpán, aki kétegyen nélkül igazgatóvá nevezi ki a célbavetett.”

„Ideje lenne már, ha megtisztulna a falu ezektől a vezetőktől” — mondja nekem Dobó Jolán, a tsz-elnök élettársa és titkárnője, egyben a szülői munkaközösség vezetőjeként az aláírások bugzó gyűjtőtoje. Sorra vesztük, milyen vezetőkről van szó, akinek „végre” meg kellene bukni. A tanácselnök nem tartozik ide — mondja az agilis hölgy —, a körzeti orvos, „póttanácselnökünk” (aki most védőnő), Utasi, mint tanácstag viszont igen „az utolsó csimotájáig”, ahogy Dobó Jolán fogalmaz. Ezt tehát az a „faluvezetés” amelynek „végre bukni kéne”. Ha nem sikerül ez a lakossági akció — folytatja —, akkor neki saját magának kell mennie, családostul. Dobó Jolán egyébként a falu KISZ-titkára, „mostanában nem hívtuk össze a szervezetet”, mondja, megalakította viszont a Fidesz helyi csoportját. Amikor csodálkozom: „KISZ is, meg Fidesz is?” — akkor elmagyarázza, hogy a KISZ Öttömösön nem a Kommunista Ifjúsági Szövetséget jelenti, hanem a Községi

Ifjúsági Szervezet rövidítése, ő maga pedig nem titkár, hanem „az ifjúsági szervezet ösz-szefogója”.

Beszélgetés közben szinte észrevétlenül indultunk el, s érkezünk a tsz-irodához. Az elnökkel, Varga Imrével folytattuk.

„A népakaratot fogtam össze”

— Tudja, én azt nem értem, miért nem ültek le korábban a község vezetői, az iskola vezetői, a megyei tanács illetékesei, hogy egyeztessék az erővonalakat, aztán, ha mind a két jelölt igazgató akar lenni, akkor elosztották volna egymás között, hogy te leszel az igazgató, én leszek a helyettes, aztán majd lett volna valahogy.

— Csak akkor minek a pedagógusok választási joga, ha továbbra is az „illetékesek egyeztetnének” a vezető személyéről?

— Én azt hiszem, nem lett volna szabad most kiírni az igazgatóválasztást. Meg kellett volna várni a helyhatósági választásokat, az új oktatási törvényt, és azt, hogy összeálljon az új tanári kar, hisz ebben az igazgatóválasztásban azok is benne voltak, akik már nem fognak ott tanítani. Addig az igazgatóhelyettes vihetne volna az ügyeket.

— Amúgy mit gondol, mi az oka az itt tapasztalható felfokozott hangulatnak?

— Tudja, el tudnám mondani magának, de nem egy újságcikkben. Nem tartom szerencsésnek, ha egy tsz-elnök, aki a faluban úgy az első számú vezetőnek tekinthető, véleményt formál ilyen ügyben.

— Azért lenne mégis jó, ha elmondaná a véleményét, mert a falubeliek szerint a dolgok illetően alakulásáról éppen ön is tehet.

— Én egy lépést nem tettem annak érdekében, hogy megszabjam, ki legyen az igazgató.

— Pedig azt is mondják, azért nem lényegtelen kérdés ez az ön számára, mert a tsz süllyedő hajójáról ön is az iskolába kíván távozni.

— Nekem ez teljesen új. Bár hallottam már erről a faluban.

— Akkor mégsem teljesen új.

— Hát úgy új, hogy tegnap hallottam a Veresnéitől. A tsz hajója pedig nem süllyed, esetleg átalakítás előtt állunk, de én mindig megtalálom a helyemet a mezőgazdaságban.

— Azt is beszéltek, a Gyarmati Zoltán mellett gyűjtött aláírások nagy részét a tsz-ben gyűjtötték, nem is teljesen önkéntes alapon.

— Itt nem volt aláírásgyűjtés. Ha egy bizottság megvizsgálja az ügyet és mégis találhat olyat, aki tisztességtelenül gyűjtött, én azt azonnal meneszttem. Hangsúlyozom, a tsz-nek semmi köze az egészhez, csak azért kerülünk szóba, mert az életársam, Dobó Jolán, a szülői munkaközösség vezetője nálunk dolgozik. Én nem avatkozom az iskola ügyébe.

— Én is csak azt a népakaratot fogtam össze, amit tapasztaltam — fűzi hozzá Dobó Jolán. — Ha hozzáam nem jönnek vagy százan, nem szólítanak le azzal, hogy gyűjtsünk aláírást, nekem eszembe se jut. Utasiékat senki nem akarja itt — teszi hozzá.

Ismét az Utasi-rejtélynél vagyunk. Ismét a homályos célzások, minden konkrétum nélkül. Hosszasan faggatom a tsz-elnököt és élettársát, de nem hajlandók magáról az igazgatójelöltről többet mondani. Megint csak a nővéreinek nevét emlegetik, ami több, mint furcsa: valakinek az alkalmasságát a családja „ügyeivel” összefüggésbe hozni. Ráadásul olyan „ügyekkel”, amelyekről szintén nem mondanak semmit. Hosszas faggatás után Varga Imre azt mondja: tudja maga, hogy Aczél György, aki Kádár szárnysegédje volt, meg a Molnár család között a legszorosabb kapcsolat volt?

Tény — nem tudtam. De maga a Molnár család sem. Aczél György ugyanis nemhogy Molnárnál, Öttömösön sem járt soha.

(Folytatjuk)

Balogh Tamás